



Minister Zdrowia

DLT.405.75.2024.AM
Warszawa, 30 kwietnia 2024

Pan
Prof. Marcin Wiącek
Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Profesorze,

w odpowiedzi na pismo z 14 marca 2024 r., w sprawie nierównego ukształtowania sytuacji prawnej kobiet i mężczyzn oddających krew, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższego.

Odnosząc się do kwestii projektu ustawy o krwiodawstwie i krwiolecznictwie uprzejmie wyjaśniam, że prowadzone prace legislacyjne były procedowane do etapu uzgodnień, opiniowania i konsultacji publicznych – projekt wpisany pod numerem UC117 w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów. Jednakże, w związku z zakończeniem kadencji i powołaniem nowej Rady Ministrów oraz obowiązującą zasadą dyskontynuacji, prace legislacyjne dotyczące ww. projektu nie są kontynuowane. Podjęcie prac legislacyjnych w zakresie merytorycznym, który był ujęty w ww. projekcie, wymagać będzie przeprowadzenia ponownej analizy regulowanego obszaru, w tym kwestii dotyczących przyznania określonych ulg, uprawnień i odznaczeń, w tym odznaki „Honorowy Dawca Krwi – Zasłużony dla Zdrowia Narodu”. Analizie zostanie poddana również kwestia kryteriów dotyczących ilości oddanej krwi dla kobiet i mężczyzn, w zakresie proporcji co do różnicy częstotliwości jej oddawania, wynikającej z rozporządzenia w sprawie warunków pobierania krwi od kandydatów na dawców krwi i dawców krwi¹, w celu zrównania okresu donacji jako kryterium nabycia określonych uprawnień czy przywilejów.

Ponadto, na co warto zwrócić uwagę, obecne przepisy nie zawierają kompleksowej regulacji dotyczącej systemu e-krew. W celu ujednoczenia i uregulowania całościowo systemu e-krew w Ministerstwie Zdrowia w trakcie opracowania jest projekt nowelizacji ustawy o systemie informacji w ochronie zdrowia oraz niektórych innych ustaw, który zakłada zaklasyfikowanie systemu e-krew jako jednego z dziedzinowych systemów teleinformatycznych. Pozwoli to na potwierdzanie i weryfikację objętości oddanej krwi lub równoważnych ilości jej składników, również w kontekście ewentualnych zmian dotyczących okresu donacji jako kryterium nabycia określonych uprawnień czy przywilejów.

Należy również zwrócić szczególną uwagę na informacje przekazane w piśmie z 28 lipca 2023 r., znak: DLT.054.2.2023.AM, w którym wskazano, iż oddawanie krwi lub jej składników nie należy do katalogu praw człowieka – możliwość oddania krwi nie jest uprawnieniem, jedynym prawem, jakie możemy zidentyfikować w przedmiotowym obszarze jest natomiast prawo do ochrony zdrowia i życia, co znajduje odzwierciedlenie w aktualnie obowiązujących przepisach. Rozwiązania przyjęte w obszarze krwiodawstwa

¹ Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 11 września 2017 r. w sprawie warunków pobierania krwi od kandydatów na dawców krwi i dawców krwi (Dz.U. 2022 poz. 1279)

nie mają na celu dyskryminacji należy bowiem podkreślić, iż określona częstotliwość oddawania krwi i jej składników przez kobiety jest uzasadniona obiektywnymi uwarunkowaniami fizjologicznymi kobiety i realizuje nadrzędny cel, jakim jest konieczność zapewnienia bezpieczeństwa zarówno dawcy krwi i jej składników, jak również ich biorcy.

Ponadto uprzejmie wyjaśniam, iż w chwili obecnej na poziomie europejskim procedowane jest rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie norm jakości i bezpieczeństwa substancji pochodzenia ludzkiego przeznaczonych do stosowania u ludzi (SoHo)², które swoim zakresem obejmuje także krew i jej składniki. Aktualnie trwa przegląd i edycja przepisów rozporządzenia przez prawników-lingwistów oraz tłumaczenie na języki urzędowe Unii Europejskiej. Po uchwaleniu i wejściu w życie rozporządzenia konieczne będą zarówno pogłębiona analiza przysługujących krwiodawcom uprawnień, w kontekście rozwiązań prawnych przyjętych w ww. akcie prawnym, jak również dostosowanie polskiego porządku prawnego do wymagań wynikających z ww. rozporządzenia, które obowiązywać będzie wprost, stąd niezbędne będzie wyeliminowanie ewentualnych sprzeczności. Mając na uwadze powyższe ewentualne zmiany w zakresie uprawnień przysługujących Honorowym Dawcom Krwi powinny być rozpatrywane po uchwaleniu ww. rozporządzenia, co ma nastąpić jeszcze w tej kadencji Parlamentu Europejskiego.

Kwestie wyrównania sytuacji prawnej kobiet i mężczyzn oddających krew, szczególnie w zakresie nabywania uprawnień do ulg, przywilejów i odznaczeń, zostaną poddane dalszej analizie i uwzględnione w toku podejmowanych prac legislacyjnych.

Z wyrazami szacunku

Izabela Leszczyna
Minister Zdrowia
/dokument podpisany elektronicznie/

Do wiadomości:

Pani Katarzyna Kotula - Ministra ds. Równości, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

² Sprawozdanie w sprawie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie norm jakości i bezpieczeństwa substancji pochodzenia ludzkiego przeznaczonych do zastosowania u ludzi oraz uchylającego dyrektywy 2002/98/WE i 2004/23/WE (https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-9-2023-0250_PL.html)